

Dosarul nr. 2ra-1588/22
2-19120236-01-2ra-04112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Pruteanu, I. Țurcan, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

28 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ana Cheptene, reprezentată de avocatul Ariadna Suveica,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ana Cheptene împotriva Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală cu privire la anularea ordinului de concediere, obligarea emiterii actului administrativ privind numirea în funcția propusă de specialist principal secția comunicare și instruire, Direcția comunicare și relații internaționale a Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Ana Cheptene și a fost menținută hotărârea din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 16 iulie 2019, Ana Cheptene a depus cerere de chemare în judecată (ulterior concretizată) împotriva Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală cu privire la anularea ordinului de concediere, obligarea emiterii actului administrativ privind numirea în funcția propusă de specialist principal secția comunicare și instruire, Direcția comunicare și relații internaționale a AGEPI, încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 01 noiembrie 2000 a fost angajată la AGEPI, unde a activat până la 22 aprilie 2019, când prin ordinul AGEPI nr. 327-p din 17 aprilie 2019, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, a fost concediată din funcția de specialist de cat. I, Secția asistență juridică și înregistrare contracte, Direcția juridică.

A indicat că, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1247 din 19 decembrie 2018 privind organizarea și funcționarea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, a fost stabilit efectivul-limită a personalului AGEPI. Astfel, întru respectarea prevederilor art. 88 alin. (1), lit. a) din Codul Muncii al RM, de către AGEPI a fost emis ordinul intern nr.25-p din 19 februarie 2019 cu privire la reducerea statelor de personal, prin care, în legătură cu reorganizarea prin transformare a Instituției publice Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, autoritate administrativă centrală, au fost reduse statele personal din AGEPI.

Astfel, a fost stabilit efectivul-limită de personal al AGEPI în număr de 131 de unități (inclusiv 17 unități de personal auxiliar și de deservire tehnică), cu un fond anual de retribuire a muncii conform cadrului normativ în vigoare. Secția resurse umane și cancelarie urma să emită ordinul de preavizare a personalului.

La 20 februarie 2019 de către AGEPI a fost emis ordinul intern nr. 26-p cu privire la preavizarea personalului. Astfel, în legătură cu reducerea numărului de personal al Instituției Publice Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, în temeiurile ordinului nr.25-p din 19 februarie 2019 și întru respectarea prevederilor art. 86 alin. (1), lit. c), art.88 alin. (1), lit. b), c), g), h), art. 183, art. 184 alin. (1), lit .a) și art. 251 din Codul Muncii, au fost preavizați sub semnătură angajații AGEPI, începând cu 20 februarie 2019, privind disponibilizarea în legătură cu reorganizarea prin transformare a Instituției Publice Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală în Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului.

În acest sens, salariaților AGEPI urma să le fie propusă transferarea conform efectivului-limită de personal în Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului.

A indicat reclamanta faptul că, a semnat ordinul nr.26-p din 20 februarie 2019 prin care i-a fost propusă funcția de specialist superior Secția Comunicare și Instruire, Direcția Comunicare și Relații Internaționale în cadrul AGEPI, însă, nu a acceptat funcția propusă de către administrația AGEPI, deoarece deținea funcția de specialist cat. I, actualmente specialist principal, în decurs de ultimii 16 ani.

A menționat că, în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 01 iulie 2019 a depus cererea prealabilă nr. 28, care până în prezent nu a fost satisfăcută.

A reținut că, la emiterea ordinului nr. 327-p din 17 aprilie 2019, administrația AGEPI nu a luat în considerație că Ana Cheptene a activat în Secția Promovare a PI și Marketing al AGEPI, actualmente Secția Comunicare și Instruire, în perioada 01 noiembrie 2000 – 01 iulie 2015, a participat activ la desfășurarea activității instituției de la înființarea ei, este un excelent specialist în domeniu, care cunoaște volumul de lucru a ambelor Secții (Secția Asistență Juridică și înregistrări Contracte și Secția Comunicare și Instruire).

A indicat că până în prezent nu cunoaște cum a fost efectuat concursul/repartizarea funcțiilor și cum au fost respectate prevederile art. 183 alin. (1), art 183 alin.(2) lit. c) din Codul Muncii - în caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă, salariații care au o mai mare vechime în muncă în unitatea respectivă.

Astfel, a indicat că, administrația AGEPI nu a ținut cont de faptul că are dreptul preferențial de a-i fi propusă o funcție fie similară, fie mai avansată. Or, funcțiile noi stabilite au fost distribuite persoanelor cu o calificare și productivitate în muncă mai inferioară ca a reclamantei și fără experiență în domeniul dat. Astfel, concedierea/propunerea unor noi funcții a unor angajați pe motivul reducerii posturilor urmată la scurt timp de reînființarea posturilor date cu schimbarea doar a denumirii lor, indică asupra faptului că reducerea nu a corespuns unei nevoi reale a agenției. În acest sens ordinul de concediere l-a considerat ilegal.

A reținut că, prin ordinul nr. 327-p din 17 aprilie 2019 i-a fost pricinuit un prejudiciu material cât și moral, ca rezultat al privării dreptului de a munci începând cu 17 aprilie 2019 până în prezent, pe care AGEPI urmează să le repare.

A solicitat Ana Cheptene, anularea ordinului nr.327-p din 17 aprilie 2019, restabilirea în altă funcție reieșind din profesionalismul său, încasarea de la pârât a sumei pentru absența forțată la locul de muncă și recuperarea prejudiciului pricinuit în valoare de 100000 de lei.

Ulterior, reclamanta a depus cerere de concretizare a obiectului acțiunii și completare a temeiurilor acțiunii, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 327-p din 17 aprilie 2019 privind concedierea Anei Cheptene în legătură cu reducerea statelor de personal, emis de Directorul general al AGEPI cu încălcarea legii, obligarea AGEPI să emită actul administrativ privind numirea Anei Cheptene în funcția de Specialist principal în Secția comunicare și instruire, încasarea din contul AGEPI în beneficiul Anei Cheptene a despăgubirii pentru absența forțată de la locul de muncă, recuperarea prejudiciului pricinuit în valoare de 100000 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată suportate de reclamantă.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La data de 28 decembrie 2022, Ana Cheptene a declarat apel împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ana Cheptene și a fost menținută hotărârea din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a constatat că, prima instanță, pronunțându-se asupra aspectelor importante, prin prisma cadrului legal aplicabil în speță, în mod justificat a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii înaintate de Ana Cheptene.

Instanța de apel a conchis că probele administrate confirmă cu certitudine faptul că reducerea statelor de personal a avut loc în mod real, în legătură cu reorganizarea prin transformare a Instituției Publice „Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală”, în Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1247 din 19 decembrie 2018, au fost reduse statele de personal din cadrul AGEPI.

Concomitent, instanța de apel a reținut că procedura de concediere a Anei Cheptene în legătură cu reducerea statelor de personal a fost respectată de AGEPI, a fost desfășurată în corespundere cu dispozițiile din Codul Muncii, or după cum rezultă din probele anexate la dosar, salariața a fost preavizată despre disponibilizare, i s-a acordat o zi liberă pe săptămână cu menținerea salariului mediu pentru căutarea unui loc de muncă, a fost solicitată opinia consultativă a comitetului sindical, i s-a propus altă funcție, cu salariu mai avantajos decât funcția deținută, pe care însă nu a acceptat-o.

Instanța de apel a evidențiat faptul că, urmare a declanșării procedurii de disponibilizare, Anei Cheptene i-a fost propus transferul în funcția publică de specialist superior în Comunicare și Instruire, Direcția Comunicare și Relații Internaționale în cadrul AGEPI. În sensul dat, angajatorul a ținut cont de faptul că sarcinile conform fișei postului noii funcții sunt conforme calificării și studiilor, cât și atribuțiilor exercitate de Ana Cheptene în baza funcției anterior deținute, însă, ultima nu a acceptat funcția propusă de către angajator, considerând-o ca retrogradare, deși prevedea o salarizare mai avantajoasă.

Subsidiar, instanța de apel a reținut că, instanța de fond în mod just a dispus și respingerea pretenției cu privire la obligarea angajatorului să emită actul administrativ privind numirea Anei Cheptene în funcția de specialist principal în Secția Comunicare și instruire, Or, ținând cont de faptul că angajatorul a respectat în totalitate procedura de eliberare din funcție a reclamantei, iar după reorganizare, AGEPI a devenit o structură asimilată unei instituții/autorități publice, angajarea în funcțiile publice vacante din cadrul acesteia se efectuează prin concurs public, în condițiile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și conform procedurilor stabilite în Regulamentul cu privire la ocuparea funcției publice prin concurs, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201/2009. Mai mult decât atât, după cum rezultă din prevederile art. 225 alin.(1) din Codul administrativ, angajarea în funcția publică este de competența exclusivă a AGEPI.

Având în vedere că s-a stabilit netemeinicia pretenției reclamantei cu privire la anularea ordinului de concediere, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate și pretențiile subsecvente cu privire la încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu și a prejudiciului moral. Ce ține de cheltuielile de judecată suportate instanța de apel a reținut că, prin prisma art. 94 alin. (1), 96 alin. (1), (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța de fond corect a dispus și respingerea acestei cerințe.

La data de 17 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Ana Cheptene, reprezentată de avocatul Ariadna Suveica, a declarat recurs împotriva deciziei din 28 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a elucidat condițiile prevăzute de lege pentru exercitarea funcției de Specialist principal, Secția Comunicare și Instruire - funcție publică la care pretinde Ana Cheptene, nu a clarificat dacă ultima îndeplinește condițiile solicitate pentru a fi numită în funcția publică la care pretinde și

nu a elucidat dacă AGEPI a asigurat posibilitatea Anei Cheptene de a exercita funcția la care pretinde în condițiile prevăzute de legislator.

Totodată a indicat că este lipsită de temei juridic concluzia instanței de apel referitor la faptul că nu este aplicabilă regula dreptului preferențial în cazul când la o anumită funcție publică pretind mai mulți salariați. A considerat că Ana Cheptene a fost discriminată în raport cu persoanele care au fost promovate în funcția de Specialist Principal cu încălcarea dreptului preferențial, căreia i s-a propus funcția de Specialist Superior care este inferioară celei de Specialist Principal.

A reiterat că spre deosebire de persoanele promovate în funcția publică de Specialist Principal Secția Comunicare și Instruire, recurenta a absolvit două facultăți ale Academiei de Studii Economice, obținând licența în Marketing și în Managementul Proprietății Intelectuale.

A menționat că odată cu preavizarea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal și propunerea funcției de Specialist Superior în Secția Comunicare și Instruire, Ana Cheptene nu a fost informată despre atribuțiile funcției propuse și nu i-au fost comunicate condițiile de retribuire a muncii, or fișa de post a funcției Specialist Superior în Secția Comunicare și Instruire și mărimea salariului pentru exercitarea acestei funcții i-au fost comunicate Anei Cheptene doar în instanța de judecată.

A indicat că Ana Cheptene întrunește condițiile legale pentru exercitarea funcției și condițiile fișei de post de Specialist Principal, care prevede cerințe specifice referitoare la specialitatea studiilor, cunoștințe, abilități profesionale și aptitudini.

A notat că, în condițiile în care în instanța de judecată a aflat despre menținerea salariului de funcție, este gata să accepte orice funcție publică vacantă din cadrul AGEPI.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 28 iunie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurteii Ana Cheptene și a reprezentantului său, avocatul Ariadna Suveica la data de 25 august 2022 (f.d. 86, Vol. II), însă, lipsesc date privind recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat la 17 octombrie 2022, este în termen.

La 07 noiembrie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimatei Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 106, Vol. II).

Prin referința depusă la 06 decembrie 2022, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil, iar prin referința depusă la 23 decembrie 2022 a solicitat respingerea cererii de recurs ca neîntemeiată.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ana Cheptene, reprezentată de avocatul Ariadna Suveica, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevelopativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura

admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Ana Cheptene, reprezentată de avocatul Ariadna Suveica, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ana Cheptene, reprezentată de avocatul Ariadna Suveica, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Ana Cheptene, reprezentată de avocatul Ariadna Suveica, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic